

TEATR TOMOSHALARI VA BAYRAMLARNING OVOZ REJISSORLIGI BADIY IJOD TURI SIFATIDA

Qayıpov Azamat Abatbay uli

O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti Nukus filiali talabasi

Qoraqalpog'iston, Nukus

Nietullaev Rustam Asanovich

Ilmiy rahbar. O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti Nukus filiali o'qituvchisi

Qoraqalpog'iston, Nukus

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7800467>

Annotatsiya. Maqola teatr tomoshalari va bayramlarining ovoz rejissorligi masalasiga va badiiy ijodning o'ziga xos xususiyatlariga bag'ishlangan. Muallif rejissorning birgalikdagi ijodiy faoliyatiga e'tibor beradi va ovoz rejissori. Bayramlar va spektakllar uchun ovoz rejissorning asosiy funktsiyalarini ochib beradi. Ovoz rejissorligi guruhi bilan ishlash qobiliyatini aniqlaydi. Maqola tezislar shaklida tayyorlangan va aksariyat hollarda OPI shaxsiy ish tajribasiga asoslanib muallifning o'zi xulosalariga javob beradi.

Kalit so'zlar: Ses rejissorligi, rejissor, akustika, dramaturgiya, temp, ritm, interval.

ЗВУКОВАЯ РЕЖИССИЯ ТЕАТРАЛЬНЫХ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ И ПРАЗДНИКОВ КАК ВИД ХУДОЖЕСТВЕННОГО ТВОРЧЕСТВА

Аннотация. Статья посвящена проблеме звукорежиссуры театральных постановок и праздников и особенностям художественного творчества. Автор обращает внимание на совместное творчество режиссера и звукорежиссера. Звук для фестивалей и спектаклей раскрывает основные функции режиссера. Определяет умение работать со звукорежиссёрской командой. Статья подготовлена в виде тезисов, и в большинстве случаев ОПИ отвечает на собственные выводы автора, основанные на личном опыте работы.

Ключевые слова: Звукорежиссер, режиссер, акустика, драматургия, темп, ритм, интервал.

SOUND PRODUCTION OF THEATRICAL PERFORMANCES AND FESTIVALS AS A FORM OF ARTISTIC CREATIVITY

Abstract. The article is devoted to the issue of sound production of theatrical performances and holidays and the specifics of this type of art. The author pays attention to the joint creative activity of the Director and sound engineer. Identify the basic functions of a sound events and performances. Defines the features of working with a sound engineering group. The article is made in the form of abstracts, and for the most part is based on the conclusions of the author, based on personal experience.

Keywords: Sound director, director, acoustics, drama, tempo, rhythm, interval.

Ovoz rejissorligi – bu badiiy tur ijodkorlik, dramaturgiya va audio kontseptsianing tug'ilish jarayoni bilan bog'liq, tug'ilish bilan audiovizual tasvirlar, yangi ovoz, shuningdek uni qayta ishlash.

Birinchi navbatda zamonaviy ovoz rejissorlari buning texnik nozikliklari bilan yaxshi tanish akustika va tovush fizikasi haqida hamma biladi. Qanday qoida - bu musiqiy tasvirga ega odamlar. "Ovoz rejissori uchun yaxshi texnik eshitish bu asosiy kasbiy ko'nikmalardan biridir. Aynan shu

narsa orienni virtual audio makonda osib qo'yishni, ovozning afzalliklari va kamchiliklarini aniqlashni osonlashtiradi.»

Bugungi kunda ommaviy tasavvur qilish qiyinko'p tugmachali qurilma ortidagi odam tomonidan boshqariladigan yoki hatto planshetdan ham amalga oshiriladigan keng ko'lamli ovoqli texnik pleksussiz bayram, bayram maydonining istalgan nuqtasida bo'lish. Ovoz rejissorligi bo'yicha mutaxassislar rejissyorlik va sahnalashtirishning ajralmas qismi teatr tomoshalari guruhlar va kov bayramlari.

Zamonaviy dunyoda, texnik taraqqiyotning rivojlanishi va shaxsiy audiovizual texnologiyalarning jadal o'zgarishi munosabati bilan, teatr tomoshalarining ovoqli direktori oldida va bayramlar nafaqat bilim masalasi keskin texnika, shuningdek, sahna loyihasini amalga oshirishning o'ziga xos tovush echimlarini izlash.

Ommaviy bayramlarning xilma-xilligini hisobga olgan holda ularni o'tkazish joylarining harakati va o'ziga xos xususiyatlari, men ovoqli aktyorlik jarayonini amalga oshirishning murakkabligini ta'kidlamogchiman bu bo'shliqlar.

Darhaqiqat, jissura tovushining asoslarini bilishdan tashqari, bu erda aniq matematik hisoblash ham talab qilinadi: uskunaning texnik quvvati, uskunalar miqdori, uning joylashuvi (hozirgidek o'rnatish deb atash odatiy holdir), logistika, asbob-uskunalar, texnik xizmat ko'rsatish va boshqalar. fikrlarni o'rganish, tahlil qilish, diqqat bilan hujjatlarni o'qing va ro'yxat nomlarini tushuning texnik chavandozda ko'rsatilgan uskunalar, sa prokat kompaniyalari va subpudratchilar uchun texnik topshiriqni tuzish imkoniyatiga ega bo'lish mumkin.

Musiqiy rassom sifatida ishlash bayram loyihasi dramalari, ovoz rejissori dol xotinlarining teatrlashtirilgan tomoshalari va bayramlari ularning ovoz ballarini aniq ifodalaydi dizayn, musiqa olamida harakat qilish, musiqiy atamalar va tushunchalarni bilish (temp, ritm, interval, akkord va boshqalar), fo nogram yozish texnologiyalarini tushunish, original musiqiy asarlar va aralashmalar yaratish, maxsus effektlar va sintezlangan tovushlar imkoniyatlaridan foydalanish.

Musiqiy guruhlar bilan ishlashda va mahalliydardan foydalanishda ovoz muhandisi nafaqat egalik qilishi kerak ularni skenich tekisligida joylashtirish va tovush chiqarish usullari bilan, shuningdek sholg'om titiusning o'ziga xos xususiyatlari bilan ovoqli tekshiruvlar jadvalini to'g'ri tuzing va shuningdek, belgilangan va oldindan belgilangan talablarni bajaring texnik chavandoz tomonidan tasdiqlangan yoki boshqa ijrochi.¹

Sayohatlar haqida ovoz berishning muhim masalalaridan biri bu idrok psixologiyasi masalasidir RIA tomoshabinlari auditining eshitish apparati va ovoz afzalliklari bilan bog'liq ovoz. Tomoshabin kontingentini aniqlash jisserga ovoz uskunasi ma'lum bir parametrlarini tanlash to'g'risida aniq tushuncha beradi, uning to'g'ri joylashtirish va qo'llash. Har bir alohida holatda, har bir ijodiy loyiha uchun yaratilish sodir bo'ladi, shuning uchun siz individual tovush maydonini olishingiz mumkin va ushbu masala bo'yicha teatrlashtirilgan spektakllar va bayramlar uchun ovoz rejissori quyidagi ovoz rejissorlari guruhining professional xodimlariga tayanadi loyiha texnik direktori, ovoz rejissorlari (Backline) va boshqalar. Endi deyarli barcha prazd taxalluslari va spektakllari ovozsiz to'liq emasligini hisobga olsak sahna maydoni, yo'naltirilgan bo'lishi kerak

¹ I. A. Aldoshina, R. Pritts. - *Musiqiy akustika. Sankt-Peterburg.: Bastakor, 2006 yil. 720 p.*

o'zingizning ijtimoiylashuvigizning ulkan axborot maydoniga kirib, kerakli resurslarni tanlash imkoniyatiga ega bo'ling uning vazifalari uchun.

Bularning barchasi oddiy emas, lekin rejissyorlik rejasini amalga oshirish bo'yicha CESS haqida juda qiziqarli teatr direktori bilan hamkorlikda spektakllar yoki bayramlar.

Ovoz rejissorligi ijodiy faoliyat sohasi sifatida. Teatr, kino, radio va radioeshittirish televizion amaliyotida, bizni qiziqtirgan rejissyorlik sohasida bo'lgani kabi bayramlar va spektakllar tez - tez uchraydi "musiqiy dizayn", "tovush" tushunchalari yechim", "shovqinli hamrohlik", " musiqiy urish " va boshqalar. Qanday bo'lmasin, bu atamalarning barchasi uchta bilan bog'liq ovoz rejissyorligining asosiy tushunchalari: musiqiy, shovqin va tovush-texnik dizayn. Musiqiy hamma narsani o'z ichiga oladi ushbu janrning turli xil asarlari va shakllari.

Uchun biz atrof-muhit tovushlarining barcha ko'pligini shovqin bilan bog'laymiz biz tinchlikdamiz.

Ovoz va texnik tushunchasiga quyidagilar kiradi endi biz fonogramma deb ataymiz. Bu erda ham turadi turli xil sintetik tovush namunalari ham o'z ichiga oladi va effektlar. Agar musiqa va shovqin mavjud bo'lsa o'shandan beri rejissyorlik teatrning o'zi paydo bo'ldi, keyin ovoz va texnik teatr harakatlarining dizayni quyidagilar bilan paydo bo'ldi ovoz rejissorligining paydo bo'lishi va rivojlanishi, birinchisida navbat, texnologik taraqqiyot.

Bu texnik yangiliklar va imkoniyatlarni birlashtirish ovozni kuchaytirish, ovozni uzatish akustika va katta ovoz berish usullari bo'shliqlar birinchi navbatda butun shtatni bekor qildi shovqin ustaxonasi sahna ortida va keyinchalik almashtirildi spektakllardan ham katta orkestr, ham xor, ularning ortidan va asboblarning ulkan arsenali va ovoz chiqaradigan qurilmalar.²

30-yillardan boshlab ular ishlab chiqarishda foydalanishni boshladilar mikrofonlar va ovozni kuchaytirish texnikasi. Aytish, bu darhol ijobiy javoblarni topdi rejissyorlar va tomoshabin aslida tanishtirishdir o'quvchi adashadi. Avvalo, bu texnik yangiliklarning sifatini tushuntiradi vaqt. "Asoslar" darsligini o'qish teatrda ovoz rejissyorligi " yu. I. Kozurenko, siz buni tasdiqlaysiz: " 31 yilda "o'lik qalblar" Moskva badiiy teatrida sahnalashtirishga qaror qilindi mikrofon yordamida orkestr ovozini kuchaytirish. Stanislavskiy bu taklifni ko'proq qabul qildi shubha bilan: "bu dahshatli... Nikolay Vasilevich Gogol, "o'lik jonlar " va radio". Birinchi sinov barchani tushkunlikka soldi taassurot".

Ammo texnik komponentni yanada rivojlantirish va takomillashtirish bilan yangi jihozlarning paydo bo'lishi va yangi ovozli texnologiyalarni ommalashtirish, yangilanish nafaqat soddalashtirayotgani aniq bo'ldi yillar davomida shakllangan ovoz dizayni jarayoni, ammo u yangi fokuslarni olib keladi va kengaytiradi rejissyorning ijodiy imkoniyatlari.

Yuqorida aytib o'tilganidek, ovoz rejissorligi, sahnalashtirishning ajralmas qismi jarayon. Rejissyor hali ham bu masalada ovoz yechimi birinchi o'rin. Biroq, jarayon ovozli ishlab chiqarish bilan bevosita bog'liq ovoz rejissorligi. Shunday qilib, yangilarining paydo bo'lishi bilan texnologiya, yangi ijodiy birlik ham paydo bo'ldi – ovoz rejissori. Endi har qanday narsani tasavvur qilish qiyin innovatsion texnik kompleksiz audio-vizual san'at janrlari. "Oxirgi o'n yilliklar yangilarining paydo bo'lishi bilan ajralib turadi uchun asos bo'lib xizmat qilgan raqamli texnologiyalar musiqani sintez qilish va qayta ishlashning zamonaviy turlari va nutqlar".

² Kozurenko Yuriy Ivanovich. *Teatrda ovoz rejissyorligi asoslari*. - Moskva: San'at, 1975 Yil. - 248 p

Zamonaviy vositalar aloqa bizni yangilarining paydo bo'lishiga olib keladi texnologiyalar va audio-texnik qurilmalarni rivojlantirish, nozik sozlash va texnik xizmat ko'rsatishni talab qiladi yuqori darajadagi professional tomonidan. Shuning uchun bunga arziydimi zamonaviyning ahamiyati darajasi haqida gapiring sahnalashtirish jarayonida ovoz muhandisi? Bilan ishonch bilan aytish kerakki, ovoz muhandisi nafaqat ijodiy ishtirokchi jarayon, bu zamonaviy ovozli rassom muayyan loyihani loyihalash. Uning muvaffaqiyati to'g'ridan-to'g'ri professional darajaga bog'liq ijodiy jamoaning ushbu birligi.

Sohadagi turli xil asarlarni o'rganish ovoz rejissorligi, buni ishonch bilan aytish mumkinso'nggi paytlarda maqolalar paydo bo'la boshladi, teatrlashtirilgan ovoz rejissorligiga bag'ishlangan taqdimotlar va bayramlar, ularning mualliflari tahlil qilish va aniqlashga urinish ovoz rejissori ishining o'ziga xos xususiyatlari dam olish sanoati saytlari. Boshqa bilan tomonlar juda ko'p professional ta'lim dasturlari va o' quv rejaları, aynan shu sohada mutaxassislar tayyorlanadi hududlar.

Mening fikrimcha, bayramona ovoz muhandisi sanoat-bu nostandart echimlarga tayyor bo'lgan ovozli rejissyorlik sohasidagi stantsiya vagonidir har qanday sahnalashtirish vazifalari va doimiy qidiruv yangi texnologiyalar. Ushbu kasbning rivojlanish xususiyatlari to'g'risida avvalo, omma teatrlarining rivojlanishi ta'sir qiladi: yangi shakllar, janrlar, yangi noan'anaviy saytlar. Bunga javoban yangi tovushlar paydo bo'ladi yechimlar, ovozni qayta ishlash bo'yicha tajribalar, fazoviy tovushni kengaytirish (ko'p kanalli ovoz), ovozli rasmlarni yozib olish, unutilmas harakat muhitini yaratish.

Ovoz rejissorligining asosiy funktsiyalari.

Ovoz rejissori hamma uchun javobgardir tanlovdagi ovoz yoki prazd nik. Uning asosiy vazifasi-bu sodir bo'layotgan voqeaning g'oyasini aniq va to'liq ochib beradigan, qahramonlarning fe'l-atvorini va ularning tajribalarini etkazadigan, harakat joyining ovozli rasmini yaratadigan va siz tomoshabinda hissiy munosabatni chaqiradigan fikr uchun ovozli ovozni va rejissyorning barcha ovozli balini yaratishdir. Agar rejissyor skenich tekisligida ko'rinadigan tasvirlarni yaratsa, u holda ovoz rejissori tovushli tasvirlardir, oddiy qilib aytganda, eshitish. Aynan mana shu ko'rinish va eshitish tomoshabinga ta'sirini ikki baravar oshiradi.³

L. S. Trachtenberg o'zining "ovoz operatorining mahorati" kitobida shunday yozadi: "tovushlarni faqat dasturiy ta'minot yordamida qo'llash ularning rasmiy, illyustrativ maqsadining belgisi (masalan, ot otadi - tuyoqlarni tepadi, miltiq otadi - o'q otadi va hokazo) - tomoshabinlarni olib kelmaydi mualliflar tomonidan ishlab chiqilgan uyushmalar. Buning uchun vizual tasvirlar kabi ovozli to'qimalar kerak tanlang va majoziy shaklga keltiring, keyin ular harakatning ma'nosi ta'kidlanadi ".

Ovoz rejissori bilan ishlashning xususiyatlari. Rejissyor va ovoz ovoz rejissorining kasblari ijodiy jarayonda bir-biriga mos keladi va ko'plab tushunchalar ular bilan o'xshashdir. Masalan, tushunchasi mavjud mise-en-sahna rejissyorlikda va ovoz ovoz rejissorligida kosmosni misanfonlash, ya'ni tovushning kosmosda joylashishi. Agar rejissyor ijrochi bilan ishlasa, u holda ovoz muhandisi ovoz bilan ishlaydi. Rejissyor badiiy obraz, ovoz rejissori – ovozli obraz yaratadi. Ikkalasi ham tushunchalarga ega: dramaturgiya, tushuntirish, dizayn, mavzu va boshqalar.qanday

³ Traxtenberg Lev Solomonovich. Ovoz muhandisining mahorati/. - Moskva: Iskus stvo, 1972 yil. - 192 p.:

bo'lmasin, bu ikki kasb ko'plab umumiy tillarga ega. Ammo loyiha ustida ishlash jarayonining o'zi rejissyorlik va ovoz rejissorligi tafakkuri, obrazi va texnik timsolining yagona birlashmasidir.

Teatr tomoshalari va bayramlarini tayyorlash va o'tkazish jarayonida rejissyor va ovoz ovoz rejissorligi guruhining jamoaviy ishi masalasini ko'rib chiqib, uni bosqichlarga bo'lish kerak.

Birinchi bosqich to'g'ridan-to'g'ri tayyorgarlik ishlari bilan bog'liq. Bu rejissyorlik scenariysi yoki kelajakdagi ishning ekspozitsiyasi bilan tanishish. Tayyorgarlik rejasini tasdiqlash. Ijodiy guruhlarni shakllantirish. Smetalarni tasdiqlash. Xizmatlar shartnomasini imzolash.

Ishning ushbu bosqichida rejissyor barcha muammolarni loyihaning texnik direktori va bosh ovoz rejissori bilan hal qiladi.

Loyihaning texnik direktori-bu rejissyorlik va prodyuserlik guruhidagi yangi lavozim, loyihaning texnik topshirig'ini tuzish va uni amalga oshirish uchun mas'ul shaxs.

"Stol davri" loyihaning barcha hujjatlarini chuqur o'rganishni va rejissyor-prodyuserlik guruhi a'zolari o'rtasida aniq munosabatlarni o'rnatishni ta'minlaydi.

Shartnomani imzolash ikkinchi bosqichning boshlanishi - ovoz rejissorining ijodiy ishi. Ovoz dizaynini yaratish bo'yicha ovoz rejissorining ishi bosqichlarga ham bo'linishi mumkin: - studiya bosqichi.

Bu ovozli tasvirni yaratish, rejissyor va uning rejasi bilan ijodiy aloqada bo'lish, kerakli fonogrammalarni tanlash, asl musiqiy kompozitsiyalarning origasini yaratish, rassomlarning fonolarini yozib olish va butun ovozli qatorni tahrirlashdan iborat.

Muayyan bandlar vazifa bilan bog'liq ravishda to'ldirilishi yoki o'chirilishi mumkin. Ushbu bosqichning davomiyligi ish hajmi va ijodiy loyihaning o'zi ko'lami bilan belgilanadi.

Zamonaviy rejissyorlik amaliyotida rejissyor bilan ishlash distansion tarzda amalga oshiriladi-bu holda ovoz ovoz rejissori rejissyorlik hujjatlari va sahnalashtirish rejasiga murojaat qiladi. Bunday holda, ishlarni bajarish va ish paytida niqoblanganlarga tuzatishlar kiritish uchun aniq oraliq nazorat zarur. Rejissyor va ovoz rejissorining ishi – bu rassomning ovozli obrazini yaratish bo'yicha yagona, jamoaviy jarayon. Shuning uchun g'oyaning o'zi va vazifasini aniqlash va aniqlashtirish uchun re gisserning o'zi bilan bevosita aloqada bo'lish juda muhimdir. Studiya ra botasining ushbu bosqichida kelajakda namoyish etish uchun musiqaning asosiy xususiyatlari, masalan, xarakter, janr, davr va mavzuning o'zi aniqlanadi.

Buning ortidan fonogrammalar, tovushlar va shovqinlarni tanlashdan iborat bo'lgan bir xil darajada muhim tayyorgarlik jarayoni amalga oshiriladi. Ushbu bosqichda ovoz gisser teatrlashtirilgan spektaklning mavzusi, g'oyasi va vazifasiga mos keladigan kerakli kompozitsiyalarni qidiradi. Qoida tariqasida, har bir jisser ovoz rejissori o'z ishi davomida mustaqil ravishda to'playdigan turli xil mavzular va janrlarning musiqiy treklari joylashgan o'z ma'lumotlar bazasi yoki fonotekaga ega. Agar bunday yoki kerakli kompozitsiyalar mavjud emas fonotekada yo'q, keyin ovoz muhandisi boshqa manbalarni, shu jumladan Internet-resurslarning fonotekasidan foydalanishni qidiradi. Professional ovoz rejissori ko'pincha yangilarini yaratishni taklif qiladi fonogramma-bu holda ovoz rejissori ishlaydi to'g'ridan-to'g'ri bastakor va aranjirovkachi kom bilan, ular yaratgan kompozitsiyani yozib olish. Ko'pincha rejissyorlik bayram loyihalarida, ko'p sonli jamoalar ishtirok etadi va ijrochilar, imkoniyat yo'qligi sababli ovozni tekshirish, ijrochilar va jamoalarni yozishga ehtiyoj bor. Ushbu bosqichda mik rofonlarning texnik xususiyatlarini va inson ovozi yoki asbobining o'ziga xos xususiyatlarini bilish kerak. Yozib olish uchun aniq tavsiyalar yo'q, chunki turli xil ovozli signal turli xil ovozlar va asboblarning turli xil

akustik sharoitlarda mikrofonlar bo'ladi shaxsiy yondashuvni talab qilish. Qoida tariqasida, tajribali ovoz rejissorlari sozlashni amalga oshiradilar studiyada o'rnatilgan cho'tka va mikrofonning akustik xususiyatlariga tayanib, prak ikkilanmasdan, chunki bu xususiyatlarni biladi.

Yakuniy tayyorgarlik bosqichi fonogrammalarni o'rnatish va aralashtirishdir. Bu erda sodir bo'ladi. Chaniya tovushining davomiyligini qisqartirish yoki oshirish, yozish paytida ijrochilarning xatolarini tuzatish va musiqani to'g'ridan-to'g'ri aralashtirish trek. O'rnatishda temp, daraja va musiqadagi farqlar paydo bo'lishining oldini olish juda muhimdir o'rnatilgan qismlarni bo'yash. Xuddi shunday muhim mantiqiy musiqiy boshlanish haqida g'amxo'rlik qiling va Tonikka o'rnatilgan bo'laklarning oxiri. Bunday holda, o'tish tonallikni hisobga olishi kerak asarlar va uning ritmi. Tugallanmagan musiqada bir fono grammdan ikkinchisiga o'ting bu ibora mutlaqo qabul qilinishi mumkin emas. O'rnatish jarayoniga ehtiyotkorlik va ehtiyotkorlik bilan murojaat qilish kerak.

Yaratish va tinglash amalga oshiriladi o'yin ro'yxati bayram rejissyori bilan birgalikda yoki taqdimotlar. "Teatrdagi musiqa so'zdan boshlanadi, ritmda, nutq ohangida davom etadi. Musiqa teatr tomoshasining o'ziga xos mohiyatini tashkil etadi. Aytmoqchimanki, agar spektakl musiqiy bo'lmagan bo'lsa, ritmi Chen emas, demak bu yomon spektakl. Musiqa-ular choy san'atini, aniq san'atni, san'atni olib borishdi, bu bizga soniyaning ahamiyatsiz qismlari, ritmning ahamiyatsiz o'zgarishlari yolg'onni keltirib chiqarishini o'rgatadi. Musiqa shakl sifatida bizga mahoratni, musiqa kabi o'rgatadi ushlab turish bizni hayajon va ilhomga o'rgatadi...

Musiqa bizni teatrimizda kundalik hayotda spektakl atmosferasi deb ataladigan narsalarni eshitishga o'rgatadi, keyin, ichki don sifatida qabul qilingan narsa, ma'lum bir ma'noga ega bo'lgan narsa, nima yuqtiradi, nimaga joylashadi o'sishda davom etadigan ruh, ongda gullash va yurakda".

Ushbu so'zlar yu. A. Zavadskiy buni tasdiqlaydi musiqa spektaklda va bayram, musiqiy nom san'atiga mansubligini yo'qotmasdan, shu bilan birga teatr asarining bir qismidir, ya'ni u musiqiy rivojlanish mantig'iga ham, sahna harakatini qurish qonunlariga ham bo'ysunadi.

"Ovozli mise-en-scens, ovozli istiqbol, ko'p qirrali ovozli tasvir, stereofoniyada yoki uch o'lchovli elektro akustik makonda panoramali tovush-bularning barchasi fono rangliligi bilan bir qatorda, ko'plab tembrli faqat elektroakustik bo'yoqlar mavjud uzatish, ovozli rasmni nafaqat biror narsa qilish eshitiladigan, lekin ayni paytda ko'rinadigan.».

Musiqiy dramaturgiya bilan shug'ullanib, ovoz dizayneri jisser sahna yoki bayram oldidan asosiy musiqiy qismlarni yaratadi: musiqiy prolog va Fi nal, leytmotiv va fon kompozitsiyalari, musiqiy qo'shiqlar, musiqiy treklar, ammo o'lchovlar va ovozli o'tishlar, ovozli pauzalar va maxsus effektlar va boshqalar., hissiy o'sish va tovush kulminatsiyasiga intilish, tovush dinamikasi va asosli sukunat.

Harakat joyida tayyorgarlik prognozlash jarayoni aniqroq eshitiladi yoki boshqa musiqiy materiallar kerak bo'ladi u yoki bu urg'u, butun pley-listga nisbatan finalni chaqiruvchi va yorqin tarzda chaqiradi. Musiqiy dramaturgiya yaratilishining asosiy bosqichi quyidagilar bilan bog'liq loyihada tayyorgarlik ishlari bilan. Nazorat-materialni tinglash va harakatni ovoz bilan takrorlash.

Bu ovoz rejissorining studiya ishining bosqichi ovoz rejissori ham ovoz operatori bilan yakunlanadi rejissyor boshchiligidagi guruh ishning dastlabki bosqichini boshlaydi.

- loyihani amalga oshirish bosqichi. Ushbu bosqichda butun ovoz muhandisi rejissyorning ovoziga qo'shiladi guruh (ovoz rejissorlari, ovoz operatorlari, monterlar, dam olish maskanlari va

ob'ektlarining ovoz rejissorlari bo'shliqlar, DJlar, ovoz rejissorlari Ley ijro eting va hokazo) ovoz rejissorligi guruhi bilan ishlash uning barcha ishtirokchilarini va ularning funktsiyalarini bilish muhimdir.

Ovoz rejissori (ingliz tilidan. Audio Engineer, Sound Direktor) - tovushli badiiy obrazlarni yaratish, tovush dramasi shakllantirish, tovush tushunchasi, yangi tovushlarni yaratish, ularni tuzatish va qayta ishlash bilan bog'liq ijodiy kasb.

Ovoz rejissori - musiqiy yoki maxsus ma'lumotga ega bo'lgan, ovozli tasvirni yaratish-ovozni aralashtirish bilan shug'ullanadigan kishi. Uning ishchi instrument-quloqlar.

Ovoz operator (recordist, sound engineer, soundman 2) Engineering: audio operator, sound monitor, sound operator, sound man 3) Cinema: floor mixer, knob twister, mixer, sound technician-ovoz yozish va ovozni qayta ishlash bo'yicha maxsus varaq, amalga oshiradi ovoz rejissori tomonidan belgilangan vazifalarga muvofiq texnik nazorat. Ozhegov Lug'ati ovoz rejissorining ma'nosini "mutaxassis" deb tushuntiradi ovoz yozish orqali". U ko'pincha ovozli rejissyor bilan aniqlanadi. Aslida, vazifalar ovoz rejissorligi oltingugurt ancha kengroq. Ovoz rejissori ovozli dizayn tushunchalarini buzmaydi. Uning vazifasi - qabul qilish uchun qulay bo'lgan yuqori sifatli ovozga erishish. Odatda fonogramma quyidagi tovushlardan iborat turli manbalar. Va yozib olish, ovoz rejissori tovushlar muvozanatli va bir-biriga ro'mol bo'lmasligiga

ishonch hosil qiladi. Masalan, musiqiy qo'shiq muallifi taqdimotchining nutqini o'chirmasligi kerak v.h. Oldindan tuzilgan tushuntirish bilan bog'liq holda tovush darajasini nazorat qiladi (aralashtiradi) ovoz rejissori. Garchi ba'zida u yozib olish jarayonida o'zi ekspluatatsiya qiladi.

Ovoz injineri – ishlab chiqadi o'rnatish sxemalari va ruda haqida ovozli o'rnatishni amalga oshiradi.

Monitor guruhining ovoz rejissori sahnada ovozli aktyorlik va ovoz maydonini boshqarish masalalari bilan to'liq shug'ullanadi.

Mikrofon guruhining operatori-mikrofonlarning joylashishini ta'minlang, ish paytida mikrofonni boshqaradi.

Mexanik – texnikaning ovozli uvillashiga xizmat ko'rsatish bo'yicha mutaxassis.

Guruhning miqdoriy tarkibi quyidagilar bilan aniqlanadi tadbirning o'ziga xos xususiyatlarini, ko'lamini hisobga olgan holda va ovozli joylar, bo'shliqlar va harakat ob'ektlari.

Ko'p maydonli tuzilishga ega bo'lgan bayram maydoni katta miqdordagi rudalashni va bosh ovoz rejissori tomonidan boshqariladigan bir nechta ovoz rejissorlik guruhlarini talab qiladi.

Butun amalga oshirish jarayoni spektakl boshlanishidan necha soat oldin, con CERT yoki bayramdan boshlanadi va shu vaqtgacha davom etadi "oxirgi sim" sahnadan olib tashlanmaydi saytlar ovozni boshqarishdan iborat barcha harakatlar jarayonida audio oqimlar.

Logistika va ovozli uskunalarni o'rnatish sahna maydoni, aka etkazib berish va ovoz majmuasini o'rnatish ko'pincha voqea arafasida amalga oshiriladi.

Ovoz rejissori to'liq nazoratni amalga oshiradi uskunani etkazib berish va o'rnatish bosqichida. Prove uning tarkibi va talablariga muvofiqligini e'lon qiladi chika buyurtmasi.

Ovoz kompleksi – bu reklama va saytlarda ovoz berish uchun mo'ljallangan ovoz texnologiyalari tizimlari to'plami. Plex kontsert kom tarkibiga qabul qilish, ijro etish moslamalari kiradi, ushbu tovushni, shuningdek chiziqlarni kuchaytirish va qayta ishlash boshqarish,

kommutatsiya va aloqa. Barcha tovush komplekslar, o'lchamidan qat'i nazar, har doim o'z ichiga oladi o'zingiz uchun bir xil asosiy funktsional ale politziyachilar:

- Mikrofonlar;
- O'tish kabellari;
- Eh aralashtirish konsoli;
- Quvvat kuchaytirgichlari;
- Eh karnay tizimlari.

Uskunalar joylashtirilgandan va soedi Nena o'rnatilgandan so'ng, uni sozlash kerak. Dastlab, chiqish signalining chastotali tuzatilishi haqida ovoz protsessorlari, analizatorlar va ek valizerlari yordamida. Shuni ta'kidlash kerakki, faqat keyin umumiy chiqish signalining sozlamalari mikrofonlar va musiqiy oqimlarni sozlash uchun to'xtatilishi mumkin. Mikrofonlar har bir aktyor uchun individual ravishda o'rnatiladi, u etakchi yoki ijrochi bo'ladimi, chunki har bir odamda bor uning ovozli xarakterli tembral ranglari. Va agar bitta mikrofondan ko'p odamlar foydalanmasa, unda ularning har biri uchun bitta konfiguratsiyaga ega bo'lgan Indie ko'rinadigan ovoz bo'ladi past sifatli audio uzatishga olib keladi va ovoz rejissori bunga yo'l qo'yolmaydi.

Agar sahnada bir vaqtning o'zida bo'lsa, buni hisobga olish muhimdir mikrofonli bir nechta odam bor, keyin qaytishning oldini olish va ishonch hosil qilish uchun ushbu mikrofolarni birgalikda sozlash kerak barcha aktyorlarning muvozanatli ovozi. Keyinchalik, asboblarni sozlanadi, guruhlar, guruhlar va orkestrlarning mavjudligi. Maxsus ushbu bosqichdagi qiyinchilik-bu sozlash monitorlar. Ovoz oldida turgan asosiy muammo ovoz rejissorlar, uchun ovoz balandligining etishmasligi u yoki bu ijrochi yoki asbob. Qanday qoida tariqasida, bu muvozanatning buzilishi yoki uskunaning past quvvati.

Ovoz rejissori chek ro'yxatiga ega bo'lishi kerak, aniq jamoalar va ijrochilarning mashq rejasi. Bu ovoz rejissori ishining bir qismi, shuningdek ijodiy jarayon. Kerakli sozlamalarni tanlash qobiliyati va ovoz balansi ijrochilar orasida muvaffaqiyat va yaxshi muhitning kalitidir.

Ovozli texnik Plex kom-ni sozlash jarayoni boshlanishidan kamida yarim soat oldin tugaydi harakatning o'zi. Bundan tashqari, rejissyor va gisserning ovozi o'rtasidagi munosabatlar bitta topish jarayonida birlashadi bayramning o'zida.

Ovoz rejissori o'zining asosiy vazifasini – kami audio botini boshqarish va pleylistni ijro etishni amalga oshiradi. Ko'pincha odam tomonidan - raqamli ommaviy axborot vositalaridan treklarni ishga tushiradigan tugmachada (noutbuk) ovoz rejissori onlayn rasmning umumiy hajmini kamaytirishning murakkab jarayonini amalga oshiradi. Tekshirish paytida hamma narsani amalda mashq qiling mumkin emas va bayramning ko'p qismi bo'lib o'tadi "bu erda va hozir"to'g'ridan-to'g'ri ishlash jarayoni.

"Jonli ovoz" ovoz bilan ishlash tajribasiga ega bo'lgan professional ovoz rejissori jissserning kuchiga kiradi: o'yin sahnalari, taqdimotchilarning matnlari, ofitserlarning chiqishlari, havaskor va professional jamoalar va ijrochilar. Natijada tomoshabinning "jonli ovoz" ga hissiy munosabati va qulay ovoz maydoni uchun yillik ijrochilar sahna maydonida. Ijaraga olingan spektakllar va bayramlar teatri ovoz rejissorligining yana bir xususiyati – bu sodir bo'layotgan voqealarning davomiyligi: bir necha soatdan necha kungacha. Bu vaqt davomida ovoz rejissori guruh-bu loyihada yashaydigan yagona organizm.

Ovoz rejissorining ishi shundan so'ng tugaydi, qanday qilib butun ovoz rejissori jamoasi uskunani o'rnatishni amalga oshiradi va StIKi jurnallarini xizmatga topshiradi. Bu jarayon bir necha soatdan keyin davom etadi pley-listdagi so'nggi trekning ovozi tugaydi va yakuniy akkord.

Shunday qilib, ovoz rejissori - bu rejissyor bilan tayyorgarlikning barcha bosqichlaridan o'tadigan odam va loyihani amalga oshirish. Ko'pincha bayram maydonchalarida siz rejissyorlarning ovozli viklarga qarshi asossiz hujumlarini uyushtirishingiz mumkin, ammo bu mutlaqo noloyiq. Naya qoidalari vazifalarni belgilash, rejissyorning fikrini tushuntirish, texnik vositalarni aniq aniqlash va qo'shma tayyorgarlik bosqichi ikkitaga imkon beradi rejissyorlar (bayram va ovoz sohalari) bitta ijodiy makonda mavjudotni bimalol yig'ishadi.

"Tadbirning muvaffaqiyati-mas'uliyat ikkala tomonning ham". Ko'plab teatr tomoshalari va bayramlarning rejissyorlari doimiy ravishda ishlaydi rejissyor-prodyuserlik guruhi. Ko'p yillik rejissyor va ovoz muhandisi o'rtasidagi hamkorlik tayyorgarlik bosqichini optimallashtiradi va quyidagilarga imkon beradi murakkab sahnalashtirish vazifalarini bajaring qisqa vaqt.

Ushbu tuzilmada ikkala kasbni birlashtirgan mutaxassislar mavjud, "ikkitasi bitta". Lekin tomonidan shaxsiy tajriba, bu ikkita xususiyat va vazifalar loyihadagi mutaxassisliklar quyidagilar uchun ajratilishi kerak haddan tashqari yukni ko'taring. Rejissyor uchun yuqorida aytilganlarning barchasini tushunish teatr tomoshalari va bayramlar bilan ishlashning ijodiy jarayonida muvaffaqiyat kaliti ovoz rejissori.

Xulosa.

Ovoz yo'nalishi sohasida texnologiya va texnologiyalarning rivojlanishi ovoz san'atkorlariga ochib beradi katta istiqbollar. Bularning barchasi kelajak haqida gapiradi tomoshabinni cheksiz hayratga soladigan loyihalar va professional talablar ortib bormoqda ovoz rejissorlari ma'lumotlarining texnik darajasi va teatr tomoshalari rejissyorlari va bayramlar.

Hozirgi vaqtda texnik kompleksni sozlash va badiiy akustik makonni yaratish uchun juda ko'p nozik uslublar mavjud. Ammo u yoki bu tarzda ushbu texnologiyalarga egalik qiladi ovoz rejissorligi sohasida faqat yuqori malakali mutaxassis. Va havaskorlar yoki firibgarlar bilan loyihalar ustida ishlash, albatta, noxush oqibatlariga olib keladi: idrokning hissiy fonini buzish va hatto sog'likka zarar etkazish. Bugungi kunda ovoz rejissorligi qiziqarli haqli ravishda tegishli bo'lgan ijodiy jarayon teatr san'ati sohasidagi badiiy faoliyat.

REFERENCES

1. I. A. Aldoshina, R. Pritts. - Musiqiy akustika. Sankt-Peterburg.: Bastakor, 2006 yil. 720 p.
2. Dinov Viktor Grigorievich. Ovozli rasm. ovoz rejissyorligi bo'yicha. - Sankt-Peterburg Lan, pech. 2012. - 486 p.
3. Kozurenko Yuriy Ivanovich. Teatrda ovoz rejissyorligi asoslari. - Moskva: San'at, 1975 Yil. - 248 p.
4. Traxtenberg Lev Solomonovich. Ovoz muhandisining mahorati/. - Moskva: Iskusstvo, 1972 yil. - 192 p.:
5. Raxmanova N. - Texnik eshitishning rivojlanishi: maqsadlar, xususiyatlar, texnikalar / / shou ustasi. – 2018 yil.- <http://www.show-master.ru/>
6. Xansen H. - Chavandozlar haqida / / musiqa uskunolari. - 2007 yil. - <http://www.moinf.info/articles/rider>.